

HOLKKI

N° 14

Historian Opiskelijain Liiton Lehti

2023

Sisällys

- 4** Pääkirjoitus
Laura Lintunen & Nestori Liminka
- 5** Hol:n puheenjohtajan tervehdys
Riina Korteneva
- 6** Kritiikki ry:n puheenjohtajan tervehdys
Anna Starck
- 7** Seminaariviikonlopun aikataulu & kartat tapahtumapaikoista
- 9** Puhujaesittely: Maarit Leskelä-Kärki
- 11** Puhujaesittely: Ossi Korpi
- 13** Puhujaesittely: Pekka Pitkälä
- 14** Kaupungin kätkeyt kasvot
Janne Bäckström
- 15** Turkulainen uushenkisyys
Laura Lintunen
- 18** Nykynöityyden salat
Aalto Hautala
- 21** Yli luonnollisen
Susi Lepistö
- 23** Hitler Wotanin sätkynukkena
Carl Jungin analyysissä
Arvi Seesjärvi
- 26** Mal: Unelmointi on tärkeä osa opiskelua
Tuulia-Tuulia Tummavuori
- 29** Specia: Asiantuntijat ja esihenkilöt ry
- 31** Puuhasivu
- 32** Nese-Setän luujalkapalsta
Nestori Liminka
- 33** Esoteerinen soittolista

VASTAAVAT TOIMITTAJAT & TAITTO

Laura Lintunen
Nestori Liminka

TAITTOAVUSTAJAT

Sara Lenkkeri
Mikko Lähdesmäki
Saimi Ruuttunen
Venla Savela

KUVAT

Nestori Liminka: etukansi,
takakansi, s. 4, 12, 18

KUVITUS

Jasmin Kivelä: s. 22, 23
Pixabay

PAINOSMÄÄRÄ

100

PAINOPAikka

Painosalama Oy

KUSTANNUSPAikka

Turku 2023

KUSTANTAJAT

Kritiikki ry
Rehtorinpellonkatu 4B
20500 Turku
kritiikki.utu.fi

Historian Opiskelijain Liitto ry
hol.fi

HOL-TOIMIKUNNAN JÄSENET SYKSY 2023

Oskari Kaajava
Nestori Liminka
Mikko Lähdesmäki
Leon Miller
Anki Ollikainen
Vili Pulli
Venla Savela

ISSN 2489-3382 (painettu)

ISSN 2489-4060 (verkkoaineisto)

Pääkirjoitus

Pöö Holin rakkaat jäsenet!

Turun Horus-haukan siunauksen viitoittamien historian opiskelijoiden toimituspuolella on ollut kiireistä kuluneen kalenterivuoden aikana. Neljä kertaa vuodessa julkaistavan Kritiikki-lehden lisäksi keväällä julkaistiin Kritiikin 65-vuotisjuhlajulkaisu järjestön tasavuosisjuhlien kunniaksi. Syksyllä Kritiikki- ja Holkki-lehden jaettu yhteinen päätoimitus on päässyt painimaan kahden eri julkaisun aikataulukiemuroiden yhteensovittamisen kanssa. Silmiesi edessä kuuluisi olla ihka aito fyysinen (ja sähköinen) Holkki-lehti, joten näillä näkymin onnistuimme toimituskustannuksellisten kikkakakkostemme kanssa.

Ihmiskunnan kyltymätön (uteliaisuudesta tai eksistentiaalisesta kriisistä) kumpuava tarve etsiä vastauksia universumin mysteereihin ilmenee lukuisilla eri tavoilla, järjestäytyneistä uskonnoista hajanaisempiin teorioihin maailmankaikkeuden olemuksesta. Tätä ja paljon muuta tarjoaa *esoteria*, tämänkertaisen Holseminaarin ja Holkki-lehden teema. Esoteria on laaja kattotermi kaikenlaisille uskonnoista, mystiikasta, okkultismista ja noituudesta ammentaville ajatuksille ja aatteille, jotka ovat löytäneet onnellisesti kotinsa sen hämärän sateenvarjon alta. Tästä laajasta ideakattauksesta pääsette lukemaan Holkki-lehden sivuilta jutuista, joissa sivutaan Carl Jungin ajatuksia, kritiikkiläisten ylikuonnollisia uskomuksia ja kokemuksia sekä nykynoituutta.

Esoterian moninaisen aatelauman edustajat vetoavat nykyaikana lukuisiin ihmisiin. Holtsitit järjestetään Konsan perinne- ja kulttuuriyhdistys ry:n omistamassa juhlatilassa Rautistulan puutaloalueella. Yhdistyksen toimittamasta Sateenkaarisanomat-lehdestä pääsee lukemaan ajatuksia esimerkiksi Maa-planeetan Henkisestä Hierarkiasta ja Raamatun Neliön muotoisesta Kaupungista. Sateenkaarisanomien esoteerisesta sisällöstä pääsee lukemaan toisen vastaavan toimittajan kirjoittamasta tekstistä *Turkulainen uushenkisyys - Tapaus Sateenkaarisanomat*. Kritiikki ry on taas tunnettu lukuisista vuosittaisista okkultistisista rituaaleistaan Porthanin patsaan lähistöllä. Näyttää siis siltä, että Suomen maantieteellisen anatomian takamus on valtakunnan esoteerisen ajattelun ja käytöksen keskittymä.

Suuret kiitokset mahtavalle Hol-toimikunnalle, jonka jäsenet juonivat syksyn seminaarin timanttiseksi ohjelmapaketiksi. Seminaariviihkonloppuun mahtuu kaikenlaista enemmän tai vähemmän humoristisen vakavaa hassuttelua ja akateemista ideapurtavaa ajatuksille.

Huimaavaa syksyä ja alkavaa talvea toivottaen

Laura Lintunen & Nestori Liminka

Holkki-lehden vastaavat toimittajat

Historian Opiskelijain Liiton Puheenjohtajan tervehdys

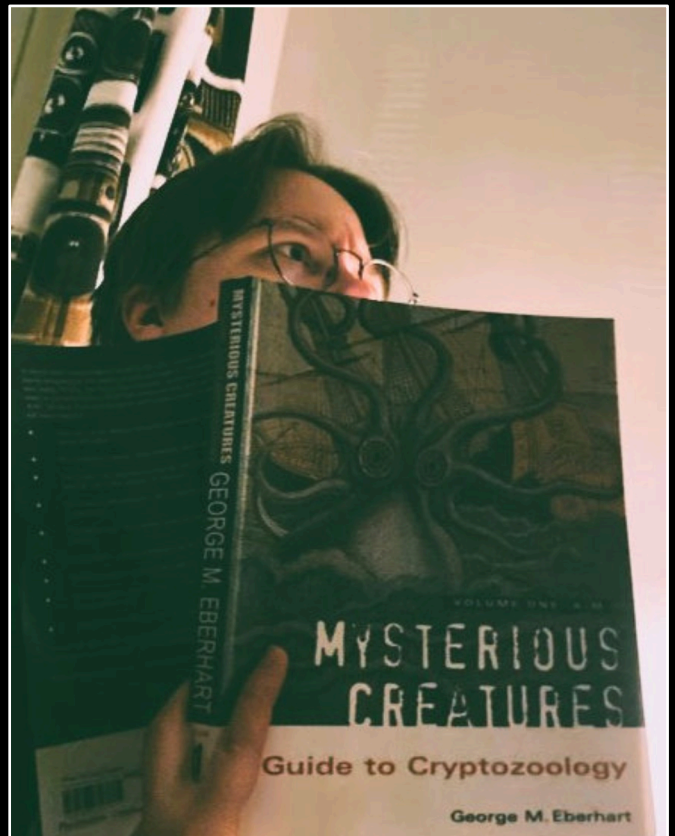
Tervetuloa Suomen Turkuun!

Syksyn 2023 Historian Opiskelijain Liiton seminaariteemaksi on valikoitunut esoteria. Usein keskeiseksi esoteeristen ajattelijoiden ja liikkeiden yhdistäväksi tekijäksi nostetaan henkisyys, vaihtoehtoisuus vallitseville dogmille ja todellisen tiedon tai kokemuksen tavoittelu. Esoteria on käsitteenä pitkälti samanlainen kuin keskiaikakin; sitä käytetään kuvaamaan mennyttä aikaa tai ilmiö(i)tä, vaikka aikalaisille tietenkään esoteria ei näyttäytynyt esoteriana – kuten ei keskiaikaakaan keskiaikana.

Voinee todeta, että esoterialla on määritelmiä enemmän kuin n:n vuoden opiskelijalla on takanaan KELA-tuettuja aterioita. Kuitenkin jotain ymmärrystä esoteerisista kokemuksista voi jokainen seminaarivieras saavuttaa seuraavin takuuvarmoin keinoin:

- seuraamalla aivan loistavia seminaariesityksiä
- todistamalla funikulaarin liikkeitä Kakolanmäen rinteessä
- kuuntelemalla paikallista murretta esimerkiksi yliopiston ravintolassa.

Esoterian määrittelyn vaikeudesta riippumatta se on erittäin kiinnostava tutkimuksen ja perehtymisen kohde. Eikä vain pitkän ja monitahoisen historiansa takia. Esoteeriset ilmiöt haastavat opiskelijan, historian harrastajan tai historian tietotyöläisen ajattelemaan sitä, mikä todella on tieteellistä ajattelua ja mikä on ylipäätään todistettavissa.

Kannustan todella jokaista Hol-seminaariin saapujaa ottamaan kaiken irti seminaariviihkonlopun (älyllisestä) iloittelusta! Suomen ensimmäisessä yliopistokaupungissa tavaataan!

Riina Korteneva

*Historian Opiskelijain Liiton
puheenjohtaja 2023*

Kritiikki ry:n Puheenjohtajan tervehdys

Moiccu!

Heti ensi alkuun haluan toivottaa teidät lämpimästi Historian Opiskelijain Liiton syysseminaariin 2023 Turkuun! Tätä seminaaria on valmisteltu useiden kuukausien ajan ja nyt pitkään odotettu seminaari on täällä. On ollut suuri ilo ja kunnia järjestää seminaaria ja toivomme, että jokainen pääsee nauttimaan siitä täysin rinnoin.

Teemaksi valikoitui tällä kertaa esoteria, joka sopiikin täydellisesti pimeneviin iltoihin, joiden varjoihin on helppo kadota. Salaliittoteorioita ja muuta hauskaa löytyy kaikkialta ympäriltämme, ja tämän viikonlopun aikana pääsemme vähän raottamaan esoterian verhoa. Itselle esoteria on tutuin rakkaan yliopiston Turun yliopiston humanistisen tiedekunnan verkkojulkaisusta *Hiiskuttua*, joka onkin hauskaasti nimetty seminaarin teemaan sopivasti. Sieltä saatte teemaan sopivaa iltalukemista, kun *Holkki* on luettu. Viikonlopun aikana pääsemme tutustumaan Turun salaiseen esoteeriseen puoleen. Seminaarin ohjelmasta löytyy tarkemmin myöhemmin tästä lehdestä, mutta se on varmasti jokaisen makuun. Sen voin luvata, että tekemistä riittää!

Viikonlopun aikana pääsemme sopivasti seikkailemaan pitkin Turkua niin tällä kuin toisella puolella jokea seminaarin merkeissä. Toivottavasti aikatauluistanne (etenkin teidän ei-turkulaisten) löytyy tilaa myös Turun tutkimiseen. Ulkoilukelit ovat päättyneet (ainakin meille sokereista tehdyille), mutta onneksi Föli kulkee. Jos kuitenkin oma nahka kestää vähän pakkasta, suosittelen Aurajoen vartta pitkin kävelyä. Joen varrelta löytyy niin ulko-

taidetta kuin kaunista arkkitehtuuria. Kannattaa myös käydä tutustumassa Turun Tuomiokirkkoon ja sen vieressä olevaan Vanhaan Suurtoriin. Kirkko on yhtä vaikuttava sisältä kuin ulkoakin ja Vanhan Suurtorin vierestä löytyy pari kuppilaa ja pubia, joista saa kostuketta suulle ja täytettä vatsalle edulliseen hintaan (ja vielä opiskelijaystävälliseen hintaan!).

Toivottavasti kaikilla on aivan mahtava seminaariviikonloppu! Nyt kaikille foliohatut päähän!

Terveisin

Anna Starck

Kritiikki ry:n puheenjohtaja vuosimallia 2023

Seminaariviikonlopun aikataulu

Pe 24.11.

Klo 18 Mystinen kaupunkikierrros, lähtö Tuomiokirkolta

Klo 20 jatkot Proffan Kellarissa

La 25.11.

Klo 9 Seminaari alkaa

9.15 Alkusanat

9.30 Ammattiliittojen tervehdys

10.15 Maarit Leskelä-Kärki: Uusi esoteerisuuden kulttuurihistoria

11.30 Lounastauko

12.15 Ossi Korpi: Esoteeriset historiantulkinnat

13.15 Salatieteiden Suomi - Esoteerinen ja okkultti Turku

14.00 Kahvitauko

14.15. Pekka Pitkälä: Sigurd Wettenhovi-Aspan (1870–1946) etsijyys.
Esoteeriset aatevirtaukset tapaustutkimuksen valossa.

Klo 18 Salaseurasitsit, jatkot Dynamossa

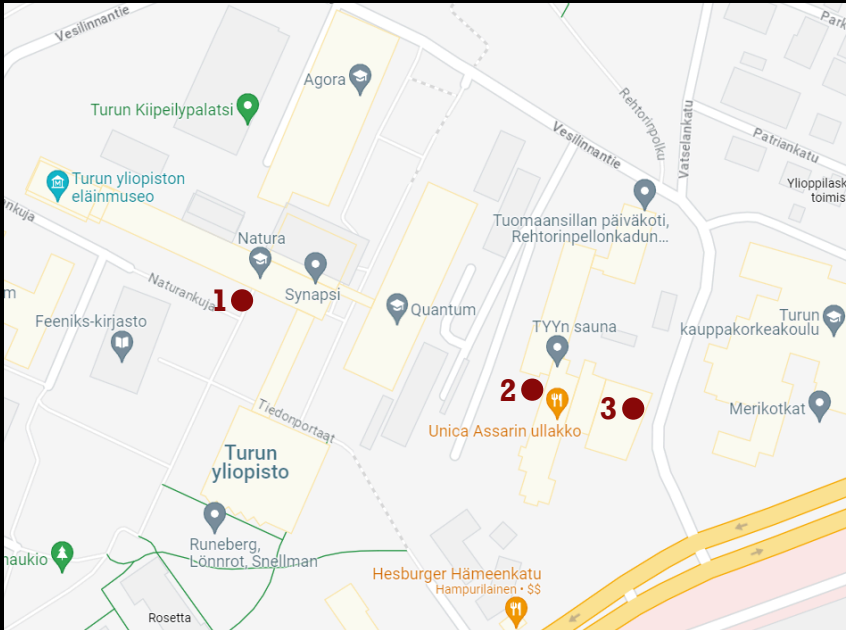
Klo 18-22 hengailua, pelailua ja rentoa yhdessäoloa
(lisätietoa Instagramissa!)

Su 26.11.

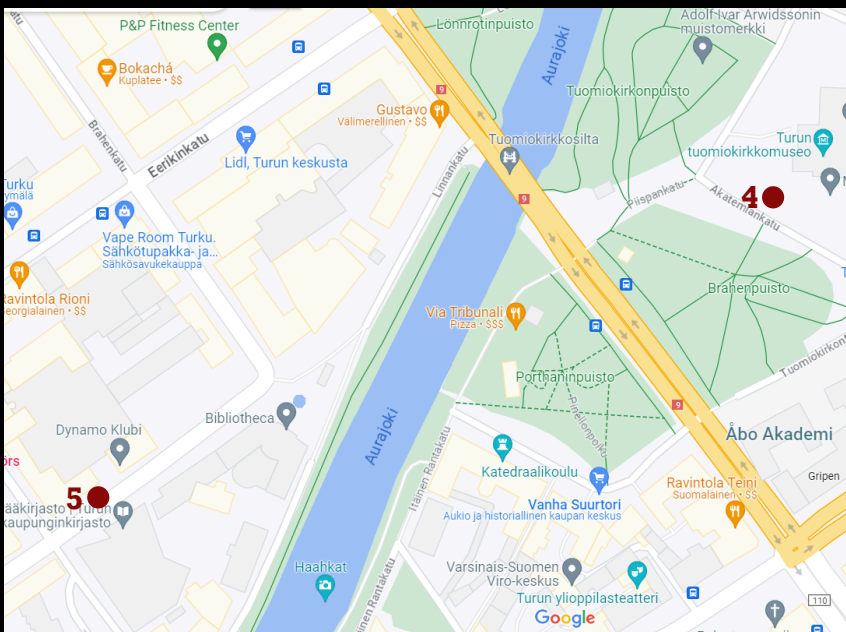
Klo 10-22 Sillisateria Malmin Kebabissa

Klo 12-16 Toimistopäivystys

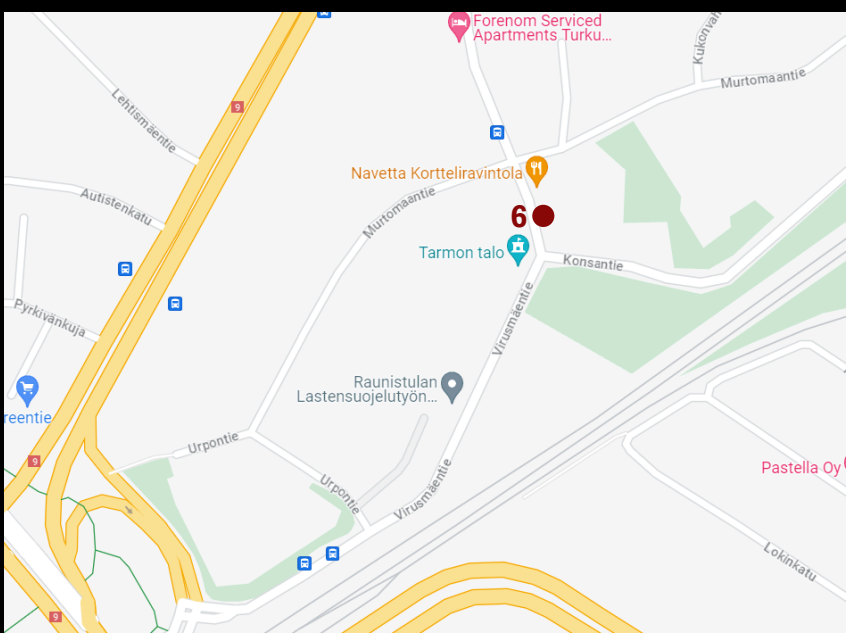
Seuraa Instagramissa @holseminaari ja @kritiikki tarkempaa
seminaaritiedotusta varten!

- 1. NATURA**
- 2. KRITIIKIN TOIMISTO**
- 3. PROFFAN KELLARI**

- 4. TUOMIOKIRKKO**
- 5. DYNAMO**

- 6. KORTTELI-RAVINTOLA NAVETTA**

Puhujaesittely: Maarit Leskelä-Kärki

Olen Turun yliopiston historia-aineiden kasvatti, valmistuin kulttuurihistorian oppiaineesta jouluna 1997 ja sen jälkeen olen toiminut erilaisissa opettajan, koordinaattorin sekä tutkijan tehtävissä. Väittelin syksyllä 2006 ja samana vuonna olin vierailevana tutkijana Liverpoolissa John Moores Universityn kirjallisuuden- ja kulttuurihistorian laitoksella. Väittelyn jälkeen toimin useissa tutkimushankkeissa sekä yliopiston tutkijakollegiu-missa tutkijana, ja vuodesta 2013 olen ollut kulttuurihistorian yliopistonlehtori. Viime lukuvuoden hoidin oppiaineen toista profes-suuria. Opetuksen ohella työnkuvaani kuuluu laaja-alainen tutkimustoiminta sekä vaikutta-minen tieteeseen ja kulttuuriin kentillä.

Ominta tutkimusalaani on moderni 1800–1900-lukujen kulttuurihistoria, erityisesti su-kupuolihistoria, naisten kirjoittamisen kulttuurihistoria, henkilöhistoriallinen ja elämäkerrallinen tutkimus ja kirjoittaminen. Lisäksi erilaiset omaelämäkerrallisiin aineistoihin, kuten kirjeisiin ja päiväkirjoihin liittyvät metodologiset kysymykset. Olen myös tutkinut paljon naisten uskonnollisuutta ja esoterian historiaa sekä kirjoittanut elokuvasta ja musiikista. Olen kiinnostunut tiede- ja tietokirjoittamisen mahdollisuuksista sekä tieteen ja taiteen välisistä yhteyksistä.

Vuonna 2015 perustimme kirjallisuustieteen professori Hanna Meretojan kanssa monitieteisen tutkimuskeskus SELMAN (*SELMA: Centre for the Study of Storytelling, Experi-entia- lity and Memory*), jonka toisena johtajana toi-

Kuva: Rikhard Larvanto

min. SELMAN myötä laitoksella tehtävä elämäkerronnallinen, kulttuuriseen muistiin ja kokemukseen keskittyvä tutkimus on laajentunut. Olen ollut jo monta vuotta mukana monitieteisessä Aboagora-työryhmässä, joka kuratoi joka elokuu järjestettävää tieteen ja taiteen välistä suhdetta edistävää tapahtumaa. Tärkeä työkenttä on myös vuonna 2006 kollegojen kanssa perustamani Aino Kallas Seura, jonka puheenjohtajana olen ollut pitkään. Se tarjoaa toisenlaisen tilan järjestää erilaisia kirjallisuuteen ja kulttuuriin liittyviä tapahtumia.

Esoteerisuuden pariin löysin, kun tein 2000-luvun alussa väitöskirjaani *Kirjoittaen maailmassa. Krohnin sisaret ja kirjallinen elämä* (SKS 2006) kirjoittavista Krohnin sisarista

Aino Kallaksesta, Helmi Krohnista ja Aune Krohnista. Sisarista Helmi Krohn oli spirituaalisti. Esoteerisuus pysyi kiinnostuksen kohteena, erityisesti kun 2010-luvulla alkoi löytyä enemmän aihepiirin tutkijoita ja muodostimme Uuden etsijät -verkoston. Hanke sai rahoitusta vuosina 2018–2021 Koneen säätiöltä, ja julkaisimme mm. laajan teoksen *Uuden etsijät. Salatieteiden ja okkultismin suomalaisen kulttuurihistoria* (Teos 2021) Luennollani kerroin lisää tästä hankkeesta ja sen kulttuurihistoriallisesta sekä henkilöihin kytkeytyvästä näkökulmasta. Itse työskentelin hankkeessa erityisesti kirjailija Aarni Koudan ennen tutkimattomien aineistojen parissa, ja valotan, millaista oli tehdä tutkimusta unohdetusta kirjailijasta. Pohdin myös miten hankkeemme on luonut uutta ja avannut tuntematonta historiaa.

Olen julkaissut useita kirjoja niin yhdessä kollegojen kanssa kuin yksin. Keskeisiä ovat kirjeitä ja päiväkirjoja käsittelevät toimitetut teokset *Kirjeet ja historiantutkimus* (SKS 2013) sekä *Päiväkirjojen jäljillä* (Vastapaino 2020) sekä 2017 ilmestynyt *Toisten elämät. Kirjoituksia elämäkerroista*. Viime vuosina olen julkaissut myös useamman elämäkerran, joita on myös jatkuvasti tekeillä. Syksyllä 2022 yhdessä Otto Latvan kanssa kirjoitettu *Meri ja Tove. Elämää saaristossa* viitoitti uutta tutkimuskenttää kohti, sillä tällä hetkellä pohdin ympäristöelämäkerran metodologiaa ja saaristoa uudessa johtamassani hankkeessa *Tarinoiden lehto – Sagalund. Kotimuseo, ympäristö ja elämäkerronnallinen aika*.

*Maarit Leskelä-Kärki, FT, kulttuurihistorian ja elämäkerronnan dosentti (Turun yliopisto ja Lapin yliopisto),
kulttuurihistorian yliopistonlehtori*

Puhujaesittely: Ossi Korpi

Olen kiinnostunut siitä, miten menneisyyttä kuvitellaan ja merkityksellistetään. Erilaiset yhteisöt, uskonnot ja yksilöt kertovat tarinoita, jotka pyrkivät selittämään, miksi maailma on sellainen kuin on ja mistä kaikessa on kyse. Tutkimuksessani tarkennan tälle historiatietoisuuden alueelle, jossa myyttinen kohtaa todelliset tapahtumat. Tutkimusintressini keskittyvät pitkälti kulttuurien ”vaihtoehtoihin” ja marginaalisiksi ymmärrettyihin puoliin. Esitän, että menneisyysnarratiiveja tutkimalla voidaan saada tärkeää tietoa erilaisten ihmisryhmien arvoista, maailmankuvista ja tulevaisuuden toiveista. Esimerkiksi astrologiset laskelmat tai spekulatiot entisistä elämästä voivat määrittää hyvinkin paljon sitä, millaisena osa ihmisistä näkee historian.

Seminaariluennollani esittelen modernille länsimaiselle esoterialle ominaisia historiantulkintoja. Esoterian monitahoiselta tutkimuskentältä on löydettävissä toistuvia, historiaan liittyviä teemoja, jotka selittävät ja tuottavat tietynlaista ymmärrystä maailmasta. Samalla ne heijastelevat modernisaation tuomia muutoksia. Leimallista esoteerisille historiantaratiiveille on ollut pyrkimys sovittaa tieteen löydöksiä yhteen erilaisten uskontoperinteiden ja mytologioiden kanssa. Tältä pohjalta historiaa ja esihistoriaa on kehystetty esimerkiksi erilaisiksi kehityskausiksi, joissa pääosaa näyttelevät muinaiseen viisauteen initioidut poikkeusyksilöt.

Kerron tekeillä olevan tutkimusartikkelini pohjalta myös esoteerisen historiantulkinnan kansallisista sovellutuksista. Käsittelen ennen toista maailmansotaa levitettyjä kirjoituksia, joissa mm. Kalevalaa, hindumytologiaa ja ajan tieteellisiä teorioita hyödyntäen pyrittiin esittämään suomalaiset vanhana sivistyskansana, jonka esi-isät elivät kadonneella Atlantin mantereella.

FM Ossi Korpi on uskontotieteen väitöskirjatutkija Turun yliopistosta. Hänen tutkimuksensa käsittelee vaihtoehtoisia historian kuvauksia modernissa suomalaisessa henkisyydessä 1900-luvun alusta nykypäivään. Ensimmäisessä tapaustutkimuksessaan hän on perehtynyt suomalaisen lääkärin, kirjoittajan ja teosofin, Wilho "Willie" Angervon (1875–1938) historiallisiin näkemyksiin, joissa kansainväliset esoteeriset vaikutteet yhdistyvät nationalistisiin narratiiveihin.

Puhujaesittely: Pekka Pitkälä

Toimin väitöskirjatutkijana Turun yliopiston kulttuurihistorian oppiaineessa. Viimeistelen parhaillaan väitöskirjaa kuvataiteilija ja kirjailija Sigurd Wettenhovi-Aspan (Georg Sigurd Asp /Wetterhoff-Asp, 1870–1946) aatemaailmasta ja erityisesti hänen kieliä ja historiaa koskeneista käsityksistään.

Wettenhovi-Aspa opiskeli kuvataiteita 1890-luvulla Pariisissa ja otti vaikutteita esimerkiksi August Strindbergiltä ja Joséphin Péladaniilta sekä symbolismin taideteorioista, teosofiasta ja muista esoteerisista aatevirtauksista. Nämä aatteet hän yhdisti kirjallisessa ja kuvataiteellisessa tuotannossaan omaperäiseksi kansallisromantiikaksi.

Wettenhovi-Aspan mukaan suomen kieli oli kaikista maailman kielistä lähimpänä raamatullista alkukieltä. Taideteoksissaan, kirjoissaan ja artikkeleissaan hän rakensi suomalaisille suurta menneisyyttä. Vertailemalla suomen kieltä muinaisegyptin kieleen ja kalevalaista mytologiaa antiikin mytologiaan hän selitti 1910–1930-luvulla useilla kielillä julkaisemissaan tutkimuksissa muinaiset korkeakulttuurit alkuperältään suomalaisiksi.

Maailman kielten samankaltaisuuksien ja yhteisen alkuperän etsinnän Wettenhovi-Aspa yhdisti ajattelussaan suomalaisen kansallisromantiikan ajatusmaailmaan, joka syntyi samassa ympäristössä. 1800-luvun lopun Pariisissa sekä pohjoiset kulttuurit, muinaispohjoismainen mytologia ja Kalevala, että esimerkiksi egyptiläinen, japanilainen taide olivat taiteilijoiden suosiossa. Kuvataiteilijat olivat suuntautuneita muinaisten kulttuurien taiteeseen ja lukivat teosofeja ja Swedenborgia.

Suomalaisten taiteilijoiden keskuudessa vaikutti myös voimakas kansallisuusaate, jota siivittivät kotimaan kielitaistelut ja myöhemmin venäläistämisyökkimysten vastustaminen. Wettenhovi-Aspan mukaan suomi oli ihmiskunnan pyhä kieli ja kantoi mukanaan sallattua viisautta. Kalevala ja suomalainen mytologia olivat yhteydessä muinaisegyptiläiseen ja antiikin mytologiaan.

Wettenhovi-Aspan kirjoitukset ja taiteellinen tuotanto kertovat fin de sièclen esoteerisista virtauksista ja niiden vuorovaikutuksesta sekä myös laajemmin eurooppalaisesta aate- ja kulttuurihistoriasta vuosien 1890 ja 1945 välillä.

*FM, väitöskirjatutkija, kulttuurihistoria,
Turun yliopisto*

Kaupungin kätketyt kasvot

Janne Bäckström

Esoterian ja okkultismin eri virtaukset ovat olleet osana Turun historiaa aina keskiajalta lähtien. *Salatieteiden Suomi – Esoteerinen ja Okkultti Turku* johdattaa lukijat kaupungin vähemmän tunnettuun historiaan aina Turun Akatemian alkemisteista 2000-luvun parapsykologiseen tutkimukseen. Kirjassa esitellään niin salaseuroja, eksentrisiä persoonia ja kiehtovia historiallisia tapahtumia läpi kaupungin värikkään historian.

Kirja on artikkelikokoelma, jonka kirjoittajat sekä toimittajat ovat pääasiassa kaikki Turun yliopiston opiskelijoita. Opiskelijat edustavat muun muassa folkloristiikkaa, historiantutkimusta, uskontotieteitä ja suomen kielen tutkimusta. Opiskelijat ovat kaikki esoteriasta ja okkultismista kiinnostuneita henkilöitä.

Perehtyneen historiantutkimuksen ja aikalaishaastatteluiden kautta on saatu aikaiseksi mielenkiintoinen kuva kaupungin historiasta ja käsitys siitä, mikä on johdattanut ihmiset esoterian ja okkultismin piiriin läpi aikojen. Kirja on LIKEN kustantama ja se julkaistaan keväällä 2024.

Turkulainen uushenkisyys – tapaus Sateenkaarisanomat

Laura Lintunen

Pääsemme nyt seminaariviikonloppuna sitsaamaan salamyhkäisissä merkeissä kortteliravintola Navetan vintillä. Juhlapaikka kietoutuu yllättävästikin itse seminaarin teemaan, sillä samassa rakennuksessa toimii Konsan perinne- ja kulttuuriyhdistys ry sekä Turun henkinen keskus ry. Yhdistykset tarjoavat kartanon tiloissa erilaisia vaihtoehtohoitoja sekä ”henkistä kehitystä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia koskevia luentoja”. Ne edustavat siis nykyesoteriaksi tulkittavaa new age -liikettä. Konsan perinneyhdistys julkaisee myös *Sateenkaarisanomat*-nimistä lehteä, jota kuvaillaan lehden kansisivulla seuraavasti: ”*Sateenkaarisanomat* on Konsan perinne- ja kulttuuriyhdistyksen julkaisema henkistä ja fyysistä hyvinvointia edistävä lehti. *Sateenkaarisanomat* julkaisee mm. yhdistysten tapahtumakalentereita sekä ilmoituksia kursseista ja terapioista.”

Saadessani pinkan *Sateenkaarisanomia* käsiini huomasin nopeasti, miten mielenkiintoista ja monipuolista lehden sisältö oli. Artikkeleja oli esimerkiksi yleistajuisista neuvoista unenlaadun parantamiseksi aina sellaisiin sfääreihin, että näin asiaan vihkiytymättömänä en saanut mitään tolkkua jutun juuresta. Jutuissa vilisi iloisesti sikin sokin eri uskontokunnista ja liikkeistä tuttuja termejä ja pohdin, että olisi kiinnostavaa tarkastella, mistä kaikkialta nämä kaikki vaikutteet ovat alkujaan. Otin siis tarkempaan syyniin *Sateenkaarisanomien* numeron 1/23 ja keräsin sieltä kaikki sanat, jotka tulkitsin liittyväksi johonkin uskontoon tai

muuhun perinteeseen ja lähdin selvittämään näiden termien syvempää olemusta.

Olen suorittanut kaikkien hyvän tieteen sääntöjen mukaisen tutkimusprosessini lähinnä laulattamalla Googlea ja lukemalla Wikipediää. Pyydän siis suhtautumaan tuloksiini ja analyysiini samanlaisella vakavuudella kuin olen itse tätä tehnyt. Vakavasti otettavana lähteenä käytin Tiina Mahlamäen ja Nina Kokkisen toimittamaa *Moderni esoteerisuus ja okkultismi Suomessa* -teosta (2020). Ja mikäli joku päätyy lukemaan tätä *Sateenkaarisanomien* toimituksessa, niin olen tutkinut lehteänne kaikella kunnioituksella ja mielenkiinnolla, eikä tarkoitukseni ole solvata toimintaanne!

New age -liikkeen, joka myös uushenkisyytenä tunnetaan, määrittely on haastavaa ja tieteen kentälläkin kaikenkattavasta määritelmästä ollaan erimielisiä. New age- ja uushenkisyys-termin suhde on myös kiistelty, mutta käytän niitä nyt tässä Pirkka-tason tutkielmassani yksinkertaistetusti synonyymeinä. Uushenkisyys nousi 1900-luvun loppupuolella jatkumona 1800-luvulla syntyneistä teosofiasta ja spiritualismista. Tässä ”uudemmassa” esoteriassa korostuvat yksilön henkiset kokemukset sekä hyvinvointi. Uushenkisyys elää ilmiönä toisistaan erillisissä verkostoissa ja yhdistyksissä, kuten Konsan perinneyhdistyksestä voimme huomata. Liikkeellä ei ole tiettyä keskusorganisaatiota, joten eri ryhmittymien sisällöt saattavat vaihdella suurestikin. Uskomusten ja erilaisten traditioiden yh-

distely yksilön omien mieltymysten ja tarpeiden mukaan on tyypillistä uushenkisyydessä, mikä näkyi vahvasti myös *Sateenkaarisanomien* jutuissa. Lähdekirjassani uushenkisyyden yleisimmiksi vaikutteiksi mainitaan itämaiset uskonnot, aiemmat esoteeriset liikkeet ja humanistinen psykologia. Pääpiirteittäin näihin kategorioihin omatkin huomioni jakautuivat. Määrällisesti eniten viittauksia löytyi erilaisiin itämaisten uskontojen perinteisiin, mikä oli pääoletukseni jo ennen lehden tarkempaa selailua.

Heti ensimmäisessä pidemmässä artikkelissa kirjoittaja heittää lukijan syvään päätyyn, kun käsittelyssä ovat ”ajan ja kohtalon ulottuvuudet” ja energioiden vaikutus niihin. Energiajohdannaisia sanoja käytettiin muutenkin paljon koko lehdessä, ilman sen tarkempaa energian määrittelyä. Yritin parhaani mukaan löytää tähän kontekstiin sopivaa määrittelmää, mutta totesin sen hyvin haastavaksi käsitteen monitulkintaisuuden vuoksi. Lopulta päädyin siihen lopputulokseen, että kyseisessä uushenkisyyden kontekstissa energiakäsitteen merkitys on sekoitelma länsimaisesta esoteerisesta perinteestä ja itämaisesta uskonnollisuudesta. Kiinalaisesta kulttuuri-perinnöstä löytyvä *Qin* käsite tuntui minusta läheiseltä tämän energiakäsityksen kanssa.

Toinen monitulkintainen ja usein käytetty termi oli sielu. Määrittelyä sielulle voi lähteä etsimään lähes mistä tahansa uskomusjärjestelmästä, mutta uskon sen jälleen tulevan ainakin osittain Aasian uskonnoista. Tätä tulkintaa tukee se, miten paljon teksteissä puhutaan sielunkierrosta ja jälleensyntymisestä, jotka kuuluvat eritoten hindulaiseen oppiin. Samaa tematiikkaan liittyen useammassa yhteydessä mainittiin myös karma. Oman karmen puhdistaminen ja sielun nostaminen korkeamman *Itsen* tasolle vaikutti olevan tärkeä tavoite.

Esoteerista perinnettä edustivat maininnat astrologiasta, joka onkin yksi valtavirtaistuneimmista esoterian aloista. Suurena hippiliikkeen ystävänä uuden ja paremman Vesi-

miehen ajan odottelu olikin minulle tuttua jo ennestään ja ilahduin kovasti siitä, että vesimiehen kaipaus on edelleen voimissaan. Kautta aikain esoteriapiireissä on ollut tyypillistä kunnioittaa suuria opettajia, joilla on vain harvoille ja valituille siunattua tietoa maailmankaikkeuden salaisuuksista. Erilaiset tietämyksen tasot, henkiset opettajat ja ”Korkeat vihityt” olivat yleinen aihe lehden teksteissä. Olisi kiinnostavaa tietää, keitä nämä tietäjät ovat nykyaikana ja miten he ovat päässeet auktoriteettiasemaansa. Toinen hymynkareen nostanut katkelma liittyi juuri tähän esoterian hierarkkiseen puoleen: ”*Vii-sauden Mestarit opastavat Totuuden etsijää henkisellä tiellä – eivät enää julkisesti kuten ennen Atlantiksen tuhoa...*”. Atlantiksen läsnäolo tekstissä pääsi yllättämään lukijan; mikä sääli, että se otti ja tuhoutui.

Suomalaisen uushenkisyyden erityispiirre on perinteisesti ollut vahvat kytkökset kristinuskoon. Kristilliseen teologiaan kuuluvaa termistöä käytetään tyypilliseen tapaan irrallaan kirkon virallisen teologian tulkinnoista ja yhdistettynä poikkeavaan kontekstiin. Odotin näkeväni enemmänkin viittauksia kristinuskoon, mutta tutkimassani numerossa niitä ei ilmaantunut muutamaa enempää. Raamattuun viitattiin suoraan yhden kerran, mutta muihin kristinuskon kategoriaan liittämiini katkelmiin jouduin vetämään enemmän ja vähemmän aasinsiltoja. Kahdessa artikkelissa käytettiin erilaisia kielikuvia luoja Jumalasta, mutta ei ollut selvää oliko kyseessä kristinuskon Jumala vai jokin muu. Edellä mainittu suora viittaus Raamattuun toi kiinnostavalla tavalla ilmi liikkeen itsetietoisuuden sen synkretistisestä luonteesta. Kirjoittaja puhuu ihmiskuntaa kannattelevasta *Sallimuksesta* ja toteaa, ”*olkoon (se) raamatullista alkuperää tai luottamusta johonkin nimettömään, ehkä maailmankaikkeuteen, universumiin*” tuoden ilmi tietoisuutensa ja ehkä jopa hyväksyntänsä sen suhteen, että ihmisillä on erilaisia uskomuksia.

Käsittämäni aineiston mielenkiintoisinta osaa olivat loppujenlopuksi ne käsitteet, joil-

le en löytänyt mitään selvää alkulähdettä tai määritelmää. Ymmärryksen rajat tulivat vastaan yrittäessäni käsittää ”Maa-planeetan Henkistä Hierarkiaa” tai Kolmivaihe-energiointi+suojaus -menetelmää. Pohdin, että ainakin osa näistä erikoisimmista käsitteistä saattavat olla kyseisen kirjoittajan omaa, eri asioita yhdistelemällä luotua tulkintaa maailmasta. Samaa sivuten huomasin myös, miten lehdestä löytyi useampia kohtia, joissa käsitellään tieteen todistamia asioita, mutta aivan eri selityksellä ja tulkinnalla.

Esimerkkinä tästä toimii artikkeli, jossa kirjoittaja toteaa, ”*negatiivisten ajatustottumusten poistaminen mielestä vaatii määrätietoista työstämistä*”, missä se on samoilla linjoilla psykologian tutkimuksen kanssa. Ratkaisu ongelmaan on tosin eri, sillä psykologi tarjoaisi terapiaa, mutta tässä artikkelissa kirjoittaja esittää ratkaisuksi ajatusjoogaa. Tarkemmalla tarkastelulla huomasi, että ajatusjooga muistutti lopulta paljolti modernia terapiatyöskentelyä negatiivisten ajatusvääristy-

mien muokkaamisessa. Minun on todella vaikea sovittaa akatemiamaailman hapattamaan maailmankatsomukseeni sitä, miksi tieteessä tunnetuille asioille tarvitaan omanlainen selitys ennen kuin niitä voidaan uskoa. Tieteen kyseenalaistaminen on lisääntynyt varsinkin koronapandemian myötä, joskaan en löytänyt tutkimastani *Sateenkaarisanomien* numerosta mielestäni haitallisen puolelle menevää denialismia.

Näiden erilaisten viittausten lisäksi lehden sivuilta löytyi muitakin kiinnostavia aiheita, joita olisi ollut kiinnostavaa käsitellä. Ne esiintyivät kuitenkin tässä yksittäisessä numerossa niin vähäisissä määrin, etten pystynyt tai halunnut tehdä niistä laajempia yleistyksiä. Minua jäivät erityisesti kiinnostamaan viittaukset Kalevalaan ja vanhaan suomalaiseen kansanuskoon.

Kirjoittaja harrastaa puolitosissaan manifestointia.

Nykynoituuden salat

Aalto Hautala

Noituutta on harjoitettu Suomessa muinaisuskonnoista lähtien. Aikaisemmin suomalais-ugrilaisessa kielessä sana noita on tarkoittanut šamaanin kaltaista arvostettua ja kunnioitettua tietäjää ja parantajaa. Sana noita ei herätä kuitenkaan nykypäivänä samankaltaisia tunteita kuin mitä se herätti muinoin. Noitavainojen aikaiset käsitykset vaikuttavat yhä. Noidat mielletään nykypäivänä hyvin kliseiseksi populaarikulttuurin tai satujen hahmoksi, jotka ovat koukkunenäisiä vanhoja

naisia. Heillä on mukanaan luidanvarsi, kattila ja musta kissa. Noidan aikomukset tämän kuvitelman mukaan ovat vain pahat: noitavainojen aikaan noitien katsottiin olevan liitossa paholaisen kanssa. Tämän vuoksi noitavainojen oikeudenkäyntien perusteella on tehty yleistyksiä, joiden mukaan noita on pahuuden synonyymi.

Valitettavasti nykynoituudesta on lähes samankaltainen kuva. Nykynoituus leimataan usein huuhaaksi ja ei-varteenotettavaksi ilmiöksi. Akateemisessa maailmassa nykynoituuteen suhtaudutaan usein ylimielisesti tai jopa halveksuvasti ja sen katsotaan olevan uuspakanuuden ja nettikulttuurin tuotos. Jos nykynoituutta tutkii kuitenkin avoimin mielin, voi huomata, että noituus on paljon muuta. Noituus on monelle harrastus tai elämäntapa, joka pyrkii auttamaan ja ohjaamaan noitaa kohti parempaa tuntemusta itsestään ja maailmasta.

Tämä artikkeli on kirjoitettu useamman nykynoituutta käsittelevän teoksen pohjalta. Ymmärrän hyvin, että noituus ja sitä harjoittavat henkilöt saattavat vaikuttaa joillekin hölmöiltä tai harhaluuloisilta. Tahdon kuitenkin muistuttaa, että tämä on noituutta harjoittavien henkilöiden kokemuksiin perustuvaa tietoa ja pyydänkin tämän vuoksi ymmärrystä ja avoimuutta.

Syrjityt, vaikuttajat ja feministit

Siinä missä suurin osa kuvittelee, että noituus on menneisyyden ilmiö, totuus on kuitenkin, että noitaa on enemmän kuin koskaan. Varsinkin sosiaalinen media on mahdollistanut noituudesta kertovan tiedon leviämisen, joka puolestaan on vetänyt puoleensa monia henkilöitä, jotka ovat olleet valmiiksi kiinnostuneita esimerkiksi historiasta, folkloristiikasta, luonnonuskomuksista ja -filosofiasta. Siinä missä moni noita joutui aikaisemmin piilottelemaan noituuttaan tai harjoittamaan sitä salassa, sosiaalinen media mahdollistaa tiedon ja taidon jakamisen anonyymisti. Esimerkiksi TikTokissa vaikuttaa maailmanlaajuinen noitayhteisö, jonka pystyy löytämään helposti käyttämällä #witchtok hakusanaa. Witchtokin puolella nykynoitajat jakavat muun muassa omia näkemyksiään, kokemuksiaan ja ohjeita noituudesta ja sen suuntauksista.

Keitä sitten ovat nykynoitajat? Lähes kaikki ny-

Keitä sitten ovat nykynoitajat? Lähes kaikki ny-

kynoidat ovat naisia. Tämä ei johdu siitä, etteikö olisi olemassa miehiä, jotka ovat kiinnostuneita noituudesta. Noituudesta kiinnostuneet henkilöt ovat usein ihmisiä, jotka kokevat, että perinteisillä uskonnoilla, jotka painottavat valkoisten heteromiesten asemaa, on heille hyvin vähän tarjottavaa. Nykynoidat kokevat esimerkiksi kristinuskon usein liian konservatiivisena ja rajoittavana uskontona, joka ei kykene nykynoituuden kaltaiseen vapaa mielisyyteen, suvaitsevaisuuteen ja muuntautumiseen. Tämän lisäksi suurin osa uskonnoista eivät nykynoitien mielestä sovi feministeille eikä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöille, niiden ahdasmielisyyden ja tiettyjen ihmisryhmien sarron vuoksi. On todennäköisempää siis, että noituudesta kiinnostuva on nainen tai sukupuoli- tai seksuaalivähemmistöön kuuluva henkilö. Noituus tarjoaa samaistumiskohteen henkilöille, jotka kokevat olevansa jollain tavalla syrjittyjä tai poikkeavia.

Ei siis ole ihme, että monet feministit ovat julistautuneet noidiksi ja tutkivat noituutta naisnäkökulmasta. Noituuden kautta noidat pyrkivät edistämään tasa-arvoa ja puolustamaan naisten ja noitien oikeuksia. Nykynoidat ovat muutenkin usein aktiivisia yhteiskunnallisia vaikuttajia. Vuonna 2020 Black Lives Matter -liikkeessä ja sen suurissa mielenosoituksissa oli mukana useita noitia. Netistä pystyy löytämään paljon kuvia heistä kokomustissa vaatteissa, kasvot peitettynä ja noitahatut päässä marssimassa valkoista ylivaltaa vastaan.

Nykynoituus on levinnyt myös julkkisten keskuuteen. Tunnettuja nykynoitia on niin näyttelijöiden kuin laulajien keskuudessa. He harjoittavat noituutta avoimesti ja ovat usein ylpeitä noituudestaan. Muun muassa Lorde on kertonut aistivansa henkiä ja Lana Del Rey on myöntänyt kironneensa Donald Trumpin. Täytyy tietysti ottaa huomioon, että nämä ovat heidän kokemuksiaan noituudesta ja maailmasta. Mutta, jos Lana Del Rey haluaa kirotta Donald Trumpin, keitä me olemme estämään häntä tekemästä niin?

Yhteys kansanperinteisiin, kristalleihin ja yliluonnolliseen

Nykynoituus eroaa jonkin verran noitavainojen aikaisesta noituuden harjoittamisesta. Siinä missä naapurina on voitu syyttää noidaksi, koska tämä oli kiinnostunut liikaa tieteestä ja maailman toimimisesta kristinuskon oppien sijaan, nykynoituudessa noidat ovat kiinnostuneet enemmän oman hyvinvointinsa, tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden edistämisestä. Noituutta harjoitetaan nykyään todella monin eri tavoin. Moni noita onkin hylännyt muun muassa Wiccan opit, jotka määrittelevät kuinka heidän mielestään noituutta tulisi harjoittaa. Wicca kuvataan nykyään liian kontrolloivana ja liian sukupuolijaottelevana noituuden muotona.

Noitiin kuuluu henkilöitä, jotka kokevat noituuden olevan elämäntapa ja maailmankatsomus, joka vaikuttaa kaikkeen heidän elämäänsä. On olemassa myös henkilöitä, jotka eivät luokittele itseään noidiksi, mutta ottavat vaikutteita ja soveltavat noituuden ilmiöitä omaan elämäänsä ja tekemisiinsä. Esimerkiksi henkilöt, jotka uskovat horoskooppien vaikuttavan ihmisiin ja heidän välisiin suhteisiin, kuuluvat tähän kategoriaan.

Jotkut noidat uskovat yliluonnolliseen, sen ilmiöihin, henkimaailmaan ja tuonpuoleiseen. He kokevat olevansa yhteydessä henkiin ja edesmenneisiin harjoittamansa noituuden kautta. Sosiaalisessa mediassa esimerkiksi juuri #witchtok-yhteisössä on noitia, jotka kertovat olevansa yhteydessä johonkin henkeen, enkeliin tai jonkin mytologian jumalaan, joka auttaa heitä harjoittamaan noituutta ja ohjaa heitä elämässä. Tällöin puhutaan jonkin yliluonnollisen kanssa työskentelystä. Pinterestin puolelta löytyy paljon kuvia eri jumalille omistetuista alttareista, joita noidat ovat rakentaneet kotiinsa. Näissä alttareissa on yleensä asioita ja esineitä, jotka muistuttavat kyseisestä jumalasta tai hengestä. Toisessa ääripäässä ovat noidat, jotka eivät usko mihinkään yliluonnolliseen tai tuonpuoleiseen. Usein nämä noidat harjoittavat noituutta, kos-

ka siitä tulee heille mielihyvää. Noituuden pohjalla on siis siitä saatava voima, joka vahvistaa ja tasapainottaa mieltä riippumatta siitä, mihin uskoo.

Noituuden harjoittamisen aloittaminen ei kuitenkaan ole yksinkertaista. Kansanperintämme magia, taidot, loitsut ja kasvien ja yrttien käyttäminen ovat olennainen osa nyky-noituutta. Mutta ennen kuin mitään näistä pääsee käyttämään, on noidan tutkittava, miten ne toimivat. *Grimoire* tai *varjojen kirja* on loitsukirja, jonne kerätään tietoa muun muassa taikajuomien resepteistä, astrologisista tiedoista ja yrttien ja kristallien ominaisuuksista. Vanhin löydetty grimoire on nimeltään Picatrix ja se on kirjoitettu viimeistään 1000-luvulla. Tämän lisäksi on paljon muita tunnettuja grimoireja, joita voi pitää pohjana omaa tehdessään. Myös H. P. Lovecraftin tarinoissa esiintyvää kuvitteellista teosta *Necronomiconia* voidaan pitää grimoirena. Nykynoitien keskuudessa grimoiren tekeminen on yhä yleistä.

Noidaksi tuleminen

Nykynoidan ei tarvitse syntyä noitien sukuun. Hänellä ei tarvitse itse asiassa olla mitään yhteyttä aikaisempiin noitiin. Noituutta voi opiskella monin tavoin, ja tietoa on todella paljon.

Suomalainen noita, joka käyttää somessa nimeä Kuparikettu, on sanonut seuraavasti noidaksi tulemisesta:

”Noituuden polulle astumista kannattaa ehdottomasti harkita siinä vaiheessa, jos on aidoosti kiinnostunut vapaudesta, itsetutkiskelusta, jatkuvasta opiskelusta, itsensä haastamisesta ja pyrkii kehittymään koko ajan paremmaksi ja taitavammaksi.”

Hän kehottaa aloittamaan noituuden opiskelun, kuin minkä tahansa asian opiskelun: tiedon etsimisestä monipuolisesti eri lähteistä. Noidaksi tuleminen vaatiikin paljon opiskelua, itsensä tutkimista ja tahdonvoimaa. Kukaan ei voi oppia uutta asiaa hetkessä. Sama pätee noituuteen. Noidaksi aikovan täytyy siis pyrkiä jatkuvasti ymmärtämään noituutta ja henkimaailmaa.

Nykynoituuteen liittyy paljon eri puolia. Noidan täytyy pohtia mihin noituuden suuntaukseen hän haluaa keskittyä, oppia meditaation taito ja opetella niin ikään noituuden historiaa kuin nykyisyyttä. Lopulta nykynoita kuitenkin kokee noituuden olevan kaiken vaivan arvoista. Se on tapa parantaa itseään, ymmärtää enemmän maailmaa ja sen toimintaa, arvostaa luontoa ja elämää ja ennen kaikkea löytää oma itsensä.

Lähteet:

Cunningham, Scott 1994: *Mitä on? Noituus*. Tuikku Ljunberg. Unio Mystica. Helsinki.

Haksever, Semra 2020: *Mama Moon's Book of Magic*. Hardie Grant Books. London.

Hjelt, Marjut 2018: *Loitsujen Kirja*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Helsinki.

Kuparikettu & Saure, Heikki 2021: *Noitakirja. Nykynoidat ja noitien historiaa*. Livonia Print. Latvia.

Murphy-Hiscock, Arin 2020: *Kodin Noita*. Suom. Heini-Sofia Alavuo. Viisas Elämä. Helsinki.

Yli luonnollisen

– historian ja arkeologian opiskelijoiden uskomukset ja kokemukset

Susi Lepistö

Uuden lukuvuoden ensimmäiset päivät ovat muisto vain – lokakuu on taittumassa marraskuuksi. Historian opiskelija oikoo jäseniään pitkän esseeurakan jäljiltä ja antaa silmiensä levätä maiseman ylle laskeutuvassa illassa. Pitkät, pimeät varjot kurottelevat jalkakäytävälle ja hämärtävät syrjäiset nurkat päivä päivältä aikaisemmin. Ruskalehdet taipuvat surumieliseen tangoon viiman syleilyssä vielä viimeisiä kertoja ennen väriensä lopullista sammumista. Kirpeässä syysilmassa leijailee maatuvien kasvien ja pimeintä vuodenaikaa enteilevien tulien savun sinfonia. Huoneen hiljaisuuden rikkoo sateen sormien kohmeinen rapina ikkunaan. Askeleen kahahdus matolla havahduttaa opiskelijan katsomaan taakseen. Huone on tyhjä.

Vai onko?

Kuvauksen opiskelija ei ole yksin mietteenen. Allekirjoittanut suoritti lokakuun aikana Google Forms -kyselyn historian ja arkeologian opiskelijoiden uskosta yliluonnolliseen sekä mahdollisista yliluonnolliseksi tulkittavista kokemuksista. Kyselyyn vastasi 17 henkilöä, joista 70,6 % myönsi uskovansa yliluonnolliseen tai kokeneensa jotain yliluonnolliseksi tulkittavaa. Kieltävän vastauksen antoi 23,5 %. Loput vastaajista olivat epävarmoja.

Mihin historian ja arkeologian opiskelijat sitten uskovat – tai eivät? Kyselyn ensimmäinen osa jakautui kahteen monivalintakysymyseen, joista ensimmäinen käsitteli yliluonnol-

lisiä olentoja. Vastaajista 68,8 % kertoi uskovansa aaveisiin ja henkiolentoihin. Maapallon ulkopuolisen elämän puolesta puhui yli puolet – myös osa niistä, jotka kertoivat, etteivät usko yliluonnolliseen. Kahden ensimmäisen esimerkin lisäksi kyselyssä annettuja vastausvaihtoehtoja olivat kryptidit kuten Loch Nessin hirviö tai peikot, folkliseen liittyvät olennot kuten Slenderman (molempiin vaihtoehtoihin myöntävästi vastasi vajaat 20 %) sekä luonnonhenget, uskonnolliset olennot ja ei-valtauskontoihin lukeutuvat jumaluudet (peräti 43,8 %). Kokonaan kieltäviä vastauksia oli 12,5 %, ja yksi vastaaja eritteli uskovansa ”olemassaolon perustasoa kannattelevaan yliluonnolliseen entiteettiin”.

Kyselyn ensimmäisen osion toinen monivalintakysymys painottui yliluonnolliseen toimintaan ja selittämättömiin ilmiöihin. Ehkäpä hieman yllättäen yliluonnollisiin psyykkisiin kykyihin, kuten ennustamiseen ja enneuniin, kertoi uskovansa yli puolet vastaajista. Erilaisiin paranormaaleihin ilmiöihin, joista esimerkkeinä tarjottiin aavelaivoja ja aavevaloja, vastasi myöntävästi 43,8 %. Yliluonnolliset paikat, reinkarnaatio ja ”muu yliluonnollinen toiminta” (spiritismi, energiaparantaminen, jne.) saivat kukin 37,5 %. Tämän kysymyksen kohdalla kokonaan kieltävästi vastasi 31,3 % eli selvästi ensimmäistä kysymystä useampi. Tarkentavissa kommentteissa nousi esiin toisaalta skeptisyys ja epäluulo esimerkiksi ennustajia kohtaan, toisaalta halu uskoa. Saatiinpa mukaan pakollinen ”I want to believe” -lainauskin.

Kyselyn toinen osio käsitteli historian ja arkeologian opiskelijoiden omia kokemuksia. Vastaajista 60 % kertoi kokeneensa jotain, minkä voi tulkita yliluonnolliseksi, kielteisesti vastasi 33,3 % ja loput olivat epävarmoja. Tarkentavina kommentteina kerrottiin omaan uskuntoon liittyvistä kokemuksista, oudoista sattumista ja enneunista. Eräs vastaajista kertoi käynnistään Edinburghissa sijaitsevalla hautausmaalla, toinen isäpuoleensa liittyvästä etiäisestä. Kolmas muisteli tapausta, jossa kuuli yöllä keittiöstä laatikoiden kolinaa, vaikka kaikki olivat jo varmuudella nukkumassa – käydessään katsomassa valot olivat olleet päällä ja pari laatikkoa auki, mutta huone oli tyhjä.

”En ole tiedevastainen, mutta uskon, että olemassa saattaa olla sellaista, jota ainakaan nykyisenkaltainen tiede ei (vielä) osaa selittää”. Näin kirjoittaa eräs vastaajista. Samoilla linjoilla ovat muutkin: toinen vastaaja kokee yliluonnollisen uskon olevan olennainen osa kulttuuriamme ja identiteettiämme. Eräs kertoi olevansa epävarma uskostaan ja kokemuksistaan, mutta totesi siitä huolimatta, että ” -- aina saa tarinoida ja spekuloida ja pimeällä on helppo uskoa mihin vain”.

Artikkelin yksinäinen historian opiskelijamme yhtyne mielipiteeseen.

Hitler Wotanin sätkynukkena Carl Jungin analyysissä

Arvi Seesjärvi

Sveitsiläinen psykiatri ja psykoanalyytikko Carl Jung (1875–1961) tunnetaan syvyyspsykologian uranuurtajana. Jungin elämässä oli läsnä ammatilliseen identiteettiin liittyvä dilemma. Psykiatrina hän oli saanut luonnontieteellisen koulutuksen, joka antoi valmiudet eksaktin tieteen tekemiseen. Kuitenkin hänen metodinsa ja suuntautumisensa nojasivat vahvasti myös mystiikan puolelle mytologiseen ja esoteeriseen ajatteluun. Näistä kumpuavalla osaamisella Jung sukelsi alitajunnan syövereihin ja luotsasi ihmismielen tiedostamattomia hämäreitä laaksoja ja syvänteitä. Dilemma syntyi siitä, että Jung halusi mieltää itsensä ennen kaikkea tiedemieheksi, eikä mystikoksi. Tätä taustaa vasten esittelen kandidutkielmaani perustuen Jungin teorian, jolla hän pyrki selittämään Hitlerin karisman ja natsismin alkuperää.

Vuonna 1936 julkaistiin Jungin kirjoittama *Wotan*-essee sveitsiläisessä aikakauslehdessä. Esseessään Jung käsittelee syvyyspsykologisella analyysillä Euroopassa ja etenkin Saksassa vallinnutta levottomuutta 1930-luvulla. *Wotanin* keskeinen idea on muinaisen germaanisotajumala, Wotanin (Odin) herää-

minen Saksan kansan kollektiivisessa alitajunnassa, minkä kautta Jung selittää Saksan levottomuutta tilaa, Hitlerin maagiseksi koettua karismaa ja natsismin nousua.

Jung kirjoittaa Wotanin heränneen Saksan kansan kollektiivisessa alitajunnassa, joka on ihmisen psyyken syvin ja piilotettu osa. Kollektiivinen

alitajunta on persoonaton, universaali ja identtinen kaikilla ihmisillä. Se kulkee perimän mukana ja on siten sisäsyntyinen. Kollektiivinen alitajunta ei muodostu ihmisen omien kokemusten kautta, toisin kuin henkilökohtainen alitajunta, jonka sittemmin unohdettu tai repressoitu sisältö on ollut joskus tiedostettua. Kollektiivinen alitajunta on siis nimensä mukaan yhteinen, eli laaja ja syvällä tiedostamattoman tasolla kaikki ihmiset yhdistävä psyyken osa. Tämä määritelmä on eniten Jungin käyttämä ja

myös vakiintunein määritelmä kollektiivisesta alitajunnasta. Mainittakoon, että Jungin eri aikoina tuottamassa sisällössä käsite saa paikoitellen hyvinkin erilaisia merkityksiä.

Wotanin Jung luokittelee arkkityypiksi. Ne ovat kollektiivisen alitajunnan sisältöä – rajattuja

muotoja psyydessä. Arkkityypit ovat läsnä kaikkialla ja koko ajan. Vaikka arkkityypit ovat ihmisen suoran vaikutuksen ja käsityskyvyn ulottumattomissa kollektiivisessa alitajunnassa, niin tietyt tapahtumat ja tietty toiminta voi aktivoida ja ”herättää” ne, kuten Wotanin tapauksessa. Kun arkkityyppi aktivoituu, se vapauttaa vaaralliset ja räjähtävät voimat, joiden seuraukset ovat usein arvaamattomia. Jung kirjoittaa: ”Ei ole hulluutta, jonka uhriksi arkkityypin vaikutuksessa olevat ihmiset eivät joutuisi.”

Yksi Wotanin keskeisistä teemoista on *Ergriffenheit*, jonka esimerkiksi Deirdre Bair nostaa esille Wotanin pääteemoina. Käsitteen *Ergriffenheit* suora käänös saksasta englanniksi on *deep stirring in one's soul*, mutta myös *a state of being seized* on toimiva käänös. Käsitteelle ei ole suoraa suomennosta, mutta syvän liikituksen tila tai lumoutuminen ovat lähellä alkuperäistä merkitystä. Jung käytti käsitettä *Ergriffenheit* kuvatakseen tilaa, jonka Wotan sai aikaan Saksan kansassa ja joka vaikutti myös Hitlerin puheiden ja esiintymisen kautta.

Jung rakentaa perustelujaan Wotanin olemassaolosta useiden kirjoittajien eri aikoina ilmestyneissä teoksissa esiintyvien viittausten varaan. Viittaukset liittyvät Jungin mukaan Wotanin eri puoliin, joiden vaikutuksen nämä useat kirjoittajat havaitsivat oman aikansa ympäristössä. Kaksi keskeisesti Wotania määrittävää roolia ovat ”sodanjumala” ja ”viisaan tietäjä”. Ensimmäinen edustaa tuhoa ja kaaosta, ja jälkimmäinen jälleenrakennusta, tasapainoa ja rauhaa. Jungin teoriassa jää hie-man epäselväksi kollektiivisen alitajunnan ja konkreettisten olosuhteiden välinen vaikutussuhde: aktivoiko konkreettisen maailman tapahtumat, eli ihmisten toiminta, arkkityypin vai aktivoiko arkkityyppi ihmiset toimimaan tietyllä tavalla? Vaikuttaisi siltä, että vaikutussuhde on molemminpuolinen.

Wotanissa Jung korostaa ”saksalaisen ilmiön” erityisyyttä: ”Yksi mies, joka on ilmiselvästi

lumoutunut... on tartuttanut koko kansan siinä määrin, että kaikki on lähtenyt liikkeelle kohti tuhoa.” Tässä Jung kirjoittaa *Ergriffenheitin* vaikutuksesta, joka vaikutti merkittävästi ainoastaan saksalaisiin, sillä Hitler oli kytkeytynyt nimenomaan saksalaisten kollektiiviseen alitajuntaan. Hitler havaitsi Wotanin liikehdinnän saksalaisten kollektiivisessa alitajunnassa oman herkän alitajuntansa ja tietoisuutensa välisen yhteyden kautta. ”Ääni”, jonka Jung tulkitsee yhteydeksi Hitlerin alitajunnan ja saksalaisten kollektiivisen alitajunnan välillä, puhui Hitlerille. Tämän voi ajatella ”Wotanin puheeksi”, jonka aikaansaama ilmiö myös *Ergriffenheit* oli.

Palatkaamme alussa mainittuun Jungin persoonassa esiintyvään dilemmaan tiedemiehen ja mystikon identiteettien välillä. Hänen teoriansa eivät nimittäin ole varsinaisesti tiedettä, sillä tieteellisten teorioiden on aina oltava falsifioitavissa. Jungin teorioita sen sijaan ei voi luotettavasti edes vahvistaa tieteellisellä metodilla puhumattakaan falsifioimisesta. Tämä asettaa Jungin teorian tieteen ulkopuolelle, mikä ei automaattisesti tee niistä vähemmän tosia, mutta niiden kriittinen ja analyttinen tarkastelu käy kuitenkin hyvin haasteelliseksi. Kenties Wotanin arvo piilee-kin sen vertauskuvallisessa kerronnassa, joka sisältää varoituksen siitä mitä tapahtuu, kun kansakunta hurmioituu ideasta ja ajautuu kiihkoilevan johtajan hallintaan.

Tämä huomioon ottaen, oikea suhtautuminen Jungin teorioihin ei minusta ole niiden tieteellisyyden tai paikkaansa pitävyys-osoittaminen sinänsä, vaan teorioiden kokonaisvaltainen tarkastelu allegorisina pohdintoina. Lisäksi kiehtovat ja todellisen maailman ilmiöihin sovellettavissa olevat käsitteet, kuten *Ergriffenheit*, arkkityyppi ja kollektiivinen alitajunta, voivat tarjota oivaltavaa ymmärrystä eri aikoina, myös nykyään, tapahtuviin ilmiöihin. Kenties Jung tunnisti jotakin, jonka ilmeneminen on tyyppillistä ihmisten aikaansaaman toiminnan seurauksena yleisesti riippumatta ajanjaksosta.

Tälläkin hetkellä demokraattisissa maissa populistiset liikkeet nostavat päätään, ympäri maailmaa sodat repivät kansoja hajalle sekä sosiaalisessa mediassa kiihkoilu radikalisoi ihmisiä toisilleen vihamielisiin heimoihin. Tällaisiin ilmiöihin Jungin arkkityyppiteoriaa olisi kiehtovaa soveltaa. Se olisi toki haasteellista, mutta tietyin varauksin ja parhaassa tapauksessa eheyttävää.

Lähteet:

Bair, Deirdre: *Jung: A Biography*. Little, Brown and Company, Boston 2003.

Campbell, Joseph (toim.): *The Portable Jung*. Penguin Books, Kingsport 1971.

Dohe, Carrie B.: *Jung's Wandering Archetype: Race and Religion in Analytical Psychology*. Routledge, New York 2016.

Jung, Carl: Wotan. *Neue Schweizer Rundschau* (Zurich) Vol. 3, 1936, 657–669. Käänt. Barbara Hannah, 1947. *Collected works of C. G. Jung*, Vol. 10: *Civilization in transition*. Princeton University Press 1970.

Jung, Carl; Adler, Gerhard & Hull R. F. C. (toim.): *Collected Works of C. G. Jung Vol. 9 (Part 1): Archetypes and the Collective Unconscious*. Princeton University Press 1969.

Lachman, Gary: *Jung the Mystic*. Penguin, New York 2013.

Neher, Andrew: Jung's theory of archetypes: A critique. *Journal of Humanistic Psychology*. Vol. 36 (2), 1996, 61–91.

Pietikäinen, Petteri: National Typologies, Races, and Mentalities in C.G. Jung's Psychology. *History of European Ideas*. Vol. 24 (6), 1998, 359–373.

Unelmointi on tärkeä osa opiskelua

Tuulia-Tuulia Tummavuori

Kävelin joskus 2000-luvun alussa Turun yliopiston kirjakauppaan, jossa myytiin yliopiston omia julkaisuja ja kaikenlaisia muitakin mielenkiintoisia tieteellisiä kirjoja. En ollut vielä yliopiston opiskelija vaan lukiolainen, mutta mietin jo, mitä tekisin lukion jälkeen. Ehkä voisin opiskella fysiikkaa? Tai suomalais-ugrilaista kielentutkimusta? Päätin avittaa ajatteluani käymällä ostamassa Turun yliopiston opinto-oppaita, joita myytiin tuolloin painettuina kirjoina. Näin pääsisin tutustumaan paremmin siihen, millaisia asioita eri oppiaineissa oikeasti pääsee opiskelemaan.

Melkein heti kirjakauppaan astuttuani jumiuduinkin tutkailemaan hyllyä, joka oli täynnä historiakirjoja. Tajusin, että olin ollut kiinnostunut historiasta oikeastaan aina. Joitakin vuosia aiemmin olin innostunut lukemaan julkaistuja kirjekokoelmia 1800-luvun Suomesta. Muistin myös elävästi, kuinka lumoutunut olin ollut katsellessani dokumenttiohjelmaa kiinalaisista museoista ja niissä tutkittavista hautalöydöistä. Olin vain yhdeksän vanha, mutta televisiossa nähdyt museot ja terrakotatilat tekivät minuun lähtemättömän vaikutuksen.

Seuraavan parin vuoden ajan taisin aika monena iltana lueskella ostamaani humanistisen tiedekunnan opinto-opasta ja haaveilla siitä, minne kaikkialle opinnot voisivat minut viedä. Kun hain opiskelemaan historiaa, unelmoin työstä historiaopastusten parissa. Opinnot aloitettuani aloin miettiä myös tutkijan uraa.

Jossain vaiheessa motivaationi alkoi hiipua. Kampus tuntui olevan täynnä vitsejä humanistien mahdottomasta työllistymisestä, mikä ei oikein valanut uskoa tulevaan – eikä se ollut hyvää polttoainetta tulevaisuudesta haaveilulle. ”Älkää liikaa murehtiko huomista, keskittykää tähän päivään!” ohjeisti yksi yliopisto-opettaja meitä opiskelijoita varmasti hyvää tarkoittaen. Hän totesi, että työelämässä saattaa joutua tekemään kaikkea sellaista, mikä ei niin innosta – mutta opiskellessa on mahdollisuus keskittyä juuri siihen, mihin itsellä on intohimon palo!

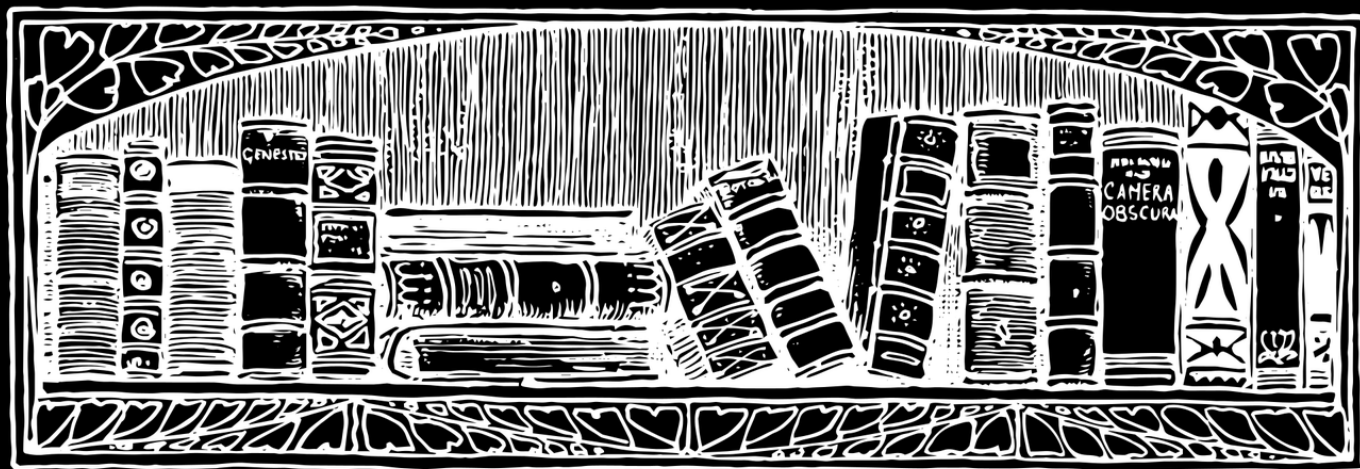
Vaikutus ei ollut toivotun rohkaiseva. Työelämä alkoi kuulostaa joltain, joka joko pakenisi

humanistiopiskelijoita tai sitten olisi niin epämiellyttävää, ettei valmistumiseen erityisemmin kannattaisi pyrkiä. En myöskään ollut opettajani kanssa aivan samaa mieltä opiskelun ihanuudesta: minulla ei todellakaan ollut intohimon paloa kaikkia tenttikirjojani kohtaan! Kun tulevaisuus tuntui epävarmalta, eivät opinnotkaan tehneet oloa autuaaksi – oli opintojen aihe sitten miten mielenkiintoinen hyvänsä.

En ole edelleenkään aivan samoilla linjoilla lehtorini kanssa. Kannatan opinnoista nauttimista, mutta en jättäisi tulevaa miettimättä. Murehtimisen sijaan kannustan kuitenkin unelmoimaan: mieti, millaisia asioita haluaisit tehdä! Minä pääsin takaisin haaveilun pariin, kun museologian sivuaineopinnoissa opettajani toisinaan sivumennen sanoi maagiset sanat ”kun te menette töihin”. Se muistutti hyvin, että meille eri tavoin kulttuuriperintöön perehtyneille opiskelijoille on työelämässä tarvetta – ja se työelämä voi olla aidon kiinnostavaa!

Väitän, että unelmointi on jopa tärkeä osa opiskelua: siten voi löytää niitä asioita, jotka todella kiinnostavat – myös opinnoissa. Itseään kannattaa myös kannustaa haaveiluun ja tutustua sellaisiin töihin, jotka tuntuvat houkuttelevilta. Tätä voi tehdä ihan vaikka vain juttelemalla ammattilaisten kanssa. He voivat kertoa niin työnsä hyvistä kuin huonoista puolista rekrytointi-ilmoituksia paremmin – ja monet ammattilaiset puhuvat töistään mielellään! Opiskelu ei ole aina nautinnollista, mutta silloin päämäärästä unelmoiminen voi tehdä siitä sujuvampaa. Se voi myös antaa motivaatioita tenttikirjojen kanssa silloinkin, jos kirja itsessään ei sytytä.

Kirjoittaja on Museo- ja kulttuuriperintöalan ammattiliitto MAL:n järjestökoordinaattori, joka pääsee ammattiliiton jäsentapahtumissa ja koulutuksissa kuuntelemaan ammattilaisten ja opiskelijoiden välisiä keskusteluja – ja unelmia.

Suuntana museo- ja kulttuuriperintöala?

Liity alasi ammattiliittoon ja ota jäsenedut käyttöösi jo opiskeluaikana!

Apuraha opinnäytetyöhön

Edunvalvonta ja neuvonta

ICOM-kortin lainaus

Jäsenliput kulttuuritapahtumiin

Koulutukset

Opiskelijailmat

Työttömyysturva

Urapalvelut

Päätoimiset opiskelijat ovat vapautettuja jäsenmaksusta silloin, kun he eivät saa palkkaa.

Poikkeuksina aikuiskoulustuella ja kassan etuudella opiskelevat.

SPECIA

Asiantuntijat ja esihenkilöt ry

Kun kesätyön tai ensimmäisen harjoittelupaikan osalta herää kysymyksiä työelämään liittyen, kannattaa silloin viimeistään liittyä ammattijärjestöön. Ammattijärjestöstä saat tuen ja turvan urapolkusi eri käänteisiin jo ensimmäisen askeleen kohdalla!

Mikä on Specia?

Specia on asiantuntijoiden ja esihenkilöiden sekä FM- ja KM- asiantuntijakoulutuksissa opiskelevien oma ammattijärjestö. Edistämme jäsentemme osaamista ja palkkausta sekä neuvottelemme reilusta työehdoista. Edunvalvonnassa tärkeitä teemoja ovat esimerkiksi työelämän tasa-arvo, työelämän joustojen lisääminen sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien turvaaminen.

Speciaan kuuluu noin 1000 opiskelijajäsentä, jotka tulevat pääsääntöisesti yliopistojen humanistisesta sekä kasvatustieteellisestä tiedekunnasta. Specian opiskelijajäsenet valmistuvat asiantuntijauralle eli he työllistyvät moniosaajina muun muassa erilaisiin suunnittelu- ja kehittämistehtäviin, projekteihin sekä hallinnon kentälle. Tyypillisiä työnimikkeitä ovat asiantuntija, suunnittelija, päällikkö, koordinaattori ja johtaja.

Specia tekee aktiivista yhteistyötä historian opiskelijoiden sekä kasvatustieteilijöiden ainejärjestöjen kanssa, tuottaa tietoa specialaisten alojen työtilanteesta, palkkauksesta sekä tarjoaa henkilökohtaista apua työnhakuun.

Specia osana Akavan Erityisaloja

Specia kuuluu kattojärjestö Akavan Erityisaloihin ja sitä kautta keskusjärjestö Akavaan.

Akavan Erityisalat tarjoaa Specian jäsenille työmarkkinaedunvalvonnan, eli neuvottelee esimerkiksi työehtosopimuksista. Jäsenet saavat myös käyttöönsä lakipalvelut, työsuhdeneuvonnan sekä urapalvelut ja monipuolisia koulutuksia.

Jokainen jäsen kuuluu myös Erityiskoulutettujen työttömyyskassa Erkoon, joka tarjoaa ansiosidonnaisen työttömyysturvan sen varalta, jos työelämässä kohtaakin työttömyysjaksoja. Ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan oikeuttavan työssäoloehdon saat kerrytettyä esimerkiksi kahden kesän töillä.

Liity jäseneksi!

Liittymällä Specian jäseneksi jo opiskeluaikana saat käyttöösi kaikki Specian palvelut ja olet mukana ajamassa humanistien etua koulutuspolitiikan sekä työmarkkinoiden kentällä.

Opiskelijajäsenen jäsenmaksu on 6 €/kk. Opiskelijat maksavat samaa summaa kuukausittain riippumatta opintojen ohessa tehdyn työn määrästä tai siitä, työskenteleekö palkkatyössä opintojen ohella. Kiinteällä jäsenmaksulla turvataan työttömyyskassan työssäoloehdon kertyminen, sillä kaikki työskentelysi huomioidaan automaattisesti.

Lue lisää palveluista, pyydä apua työnhakuun ja liity Specian jäseneksi! Käy tykkäämässä meistä myös somessa @speciary!

Historian opiskelija – minne olet matkalla?

Ammattijärjestö Specian jäsenenä saat henkilökohtaista tukea sekä yhteisön, jotta pääset turvallisesti ja hyvillä mielin ottamaan omannäköisen urasi ensimmäisiä askelia. Tutustu monipuolisiin palveluihimme ja tee valinta tasa-arvoisemman työelämän puolesta osoitteessa specia.fi.

Liity jo tänään!

SPECIA

PUUHASIVU

Jos seminaarin luennot alkavat puuduttaa, tai kotimatalla tylsyys yllättää, niin tässä hie-
man tekemistä! Etsi alla olevat semman teemaan enemmän tai vähemmän liittyvät sanat
ruudukosta. Sanat voivat olla ruudukossa pystyyn, vaakaan tai vinosti sekä takaperin.

jedismi
paranormaali
okkultismi
salaliittoteoria
henkimaailma

spiritualismi
manifestointi
astrologia
tarot
teosofia

jooga
salatiede
ufot
rituaalit
magia

symbolit
Steiner
vihkimys
salaseura
vapaamuurari

a	e	c	i	r	a	r	u	u	m	a	a	p	a	v	e	i
k	s	s	h	h	g	a	i	g	a	m	i	r	d	u	g	m
v	k	t	m	e	i	h	n	i	r	v	o	i	o	a	o	s
j	d	s	e	a	n	ä	o	k	k	u	l	t	i	s	m	i
e	i	a	h	i	o	k	j	h	l	m	o	u	h	t	y	l
t	r	l	r	i	n	l	i	v	a	r	t	a	e	r	l	a
i	t	a	r	o	t	e	l	m	s	i	v	a	g	o	e	u
l	v	l	s	y	b	n	r	h	a	ä	b	l	e	l	u	t
o	i	i	c	m	s	k	i	l	p	a	m	i	u	o	s	i
b	h	i	t	j	r	a	g	o	o	j	i	t	a	g	o	r
m	k	t	m	k	e	i	l	u	t	e	a	l	o	i	h	i
y	i	t	v	s	a	d	o	a	i	s	j	w	m	a	e	p
s	m	o	i	o	i	a	m	f	s	d	e	c	a	a	o	s
e	y	t	e	a	f	d	h	n	u	e	u	f	o	t	m	j
i	s	e	h	n	r	s	e	m	e	r	u	o	i	e	h	k
t	e	o	s	o	f	i	a	j	a	y	e	r	d	n	a	y
h	a	r	p	k	u	e	o	e	d	e	i	t	a	l	a	s
g	u	i	ä	s	a	l	j	a	s	j	k	u	o	r	ä	m
o	n	a	i	l	a	a	m	r	o	n	a	r	a	p	o	j
u	b	e	l	s	a	h	i	t	o	d	y	n	u	e	r	o

Nese-Setän luujalkapalsta Hol-tittoman hassua vitsihuumoria

Nestori Liminka

Älkää juoko sitseillä liikaa alko-Holia.

Holin hallituslaisen loma on Hol-iday.

Holin luoma keinotekoinen illuusio on Hol-ogrammi.

Hol on alun perin perustettu Hol-lannissa.

Hössöttävä Holin jäsen holhoaa.

Holin omistaman hallintoyhtiön nimi on Hol-dingyritys.

Holin kuuluisin jäsen on Antti Hol-ma.

Holin jäsen laittaa aseensa Hol-steriin.

Holin rakentamassa kirkossa on paljon
Hol-vikaaria.

Espanjankieliset Holin jäsenet tervehtivät
sanomalla "Hol-a!"

Esoteerinen soittolista

Räjäyttäjät - Uusi Vesimiehen Aika
Ronnie Dyson - Aquarius
Nössö Nova - Ennustus
Heidi Kyrö - Horoskooppijuttu
Esko Koskinen - Horoskooppi-Hulda
J. Karjalainen - Avaruuden Ikkuna
Armi Aavikko - Horoskoopit
THE GATES - Unlock the Gates
Rytmihäiriö - Spurgurituaali
2814 - Eyes of the Temple
Hammer of the Sky - Kultaisen Kuninkaan Kaitselmus
Home - We're Finally Landing
David Bowie - Life on Mars?
Zlad! - I am the Anti-Pope
Martti Servo - Ufo tarjosi kaakaon
This Cold Night - Black Cathedral
Strawberry Alarm Clock - Sit With the Guru
Colin Towns - Mysterious Paths
Jan J. Močnik - Svetovid
Love Is Colder Than Death - Questo Mostrarsi
Jocelyn Pook - Maske
Arkham Inmate - Dreams of the Great Old One
Twin Temple - Let's Have A Satanic Orgy

Löydät tämän soittolistan
Spotifysta oheisen
QR-koodin kautta.

OPISKELUJUMISI POISTAA

Lähdesmäen lihashuolto

30 min	30 € / 25 €
45 min	40 € / 35 €
60 min	50 € / 45 €

Ajanvaraus

ajanvaraus@lahdesmaenlihashuolto.fi

0503526500

Hieronnat varattavissa myös CampusSportin kautta!

**Voit ihastella tätä ja muita Holkki-lehden
mestariteoksia Historian Opiskelijain Liiton
Issuu-arkistossa.**

**Skannaa koodi ja aloita
mielettömät lukuhetket Holkkien parissa!**

Seuraa Holia myös somessa!

@historianopiskelijainliitto

Historian Opiskelijain Liitto

